
HET KANNIBALISME DER VELDMUIZEN.

Volgens eene bekende grieksche sage verslond de oude god KRONOS of SATURNUS zijne kinderen dadelijk na de geboorte. Iets dergelijks weet men van de varkens; nu en dan vreet het moederzwijn, of ook wel de beer, de jonggeboren biggen op. Dit kinderen-vreten schijnt bij de zwijnen reeds voor lange jaren mode te zijn geweest. Bij SHAKESPEARE toch maakt de bekende Sir JOHN FALSTAFF den kleinen PAGON, die hem vergezelt, de opmerking: »ik ga u voor als eene zeug, die al hare jongen op een na heeft opgevreten.» Minder algemeen schijnt

¹ *Comptes rendus* T. CI. p. 1438, 28 Dec. 1885; aan dit bericht zijn een aantal der bovenvermelde bijzonderheden ontleend.

het bekend te zijn, dat ook de veldmuis (*Arvicola agrestis*¹) onder zekere omstandigheden haar eigen geslacht verdelgt. Men vond niet lang geleden ergens in Beieren in gaten op het veld eene menigte veldmuizen, die bij hare nachtelijke omzwervingen in die gaten waren gevallen en er niet hadden weten uit te komen. Soms vond men in één gat een dozijn muizen, maar allen in een opmerkelijken toestand. Velen hadden geene ooren, anderen geen staart, van anderen bestond slechts de helft van den romp. Daarbij eenige vermoeide en uitgeputte, maar ook steeds eenige flinke en levendige muizen. Eenige muizen vielen hunne kameraden aan en vraten ze levend op. Zij begonnen dan meestal met de ooren, die zij voor eene groote lekkernij schenen te houden. De uitgeputte muizen lieten alles geduldig toe en stierven onder de tanden van hare lotgenooten. Om dit feit nog beter te constateeren ving een landbouwer een dozijn veldmuizen, plaatste die in een vaatwerk, waaruit ze niet konden ontsnappen, en gaf haar geen voedsel. Na weinige uren begon tusschen haar eene algemeene bijterij. Den volgenden dag waren er reeds vier dood, en eenige uitgeput en zwaar geschonden; den derden dag leefden nog slechts twee muizen, die druk bezig waren hare mede-muizen te verslinden; na eenigen dagen stierf weer eene muis, en de laatste krachtigste stierf op den achtsten dag, denkelijk aan de gevolgen van al te veel vleeschgebruik.

De vraatzucht der veldmuizen is ongehoord. Eene krachtige muis verslond in één dag twee halve muizen; zij vrat van beide muizen de voorste helft.

Gelijk bekend is, kunnen de muizen slechts korten tijd zonder voedsel leven. Wanneer de buitengewone behoefte aan voedsel van eenige vogels met recht als nuttig voor tuin en veld wordt beschouwd, zoo is daarentegen de ongewone eetlust der veldmuizen, die, gelijk bekend is, kostbare graan- en grasgewassen, maar niet, gelijk vele vogels, schadelijke insecten en wormen verslinden, voor den landbouw zeer noodlottig. Door wegingen is bewezen, dat een muis van 30 gram gewicht binnen 24 uren niet minder dan 4 gram voedsel tot zich nam. Hieruit kan men er zich een begrip van maken, welke reusachtige verwoestingen deze dieren kunnen aanrichten, wanneer zij in groot aantal verschijnen. Men moet daarom sommige vijanden en ver-

¹ *Arvicola agrestis* is of de synonyme benaming van *A. arvalis*, onze gewone veldmuis, die in sommige jaren zulke groote verwoestingen aanricht, of de naam van eene muis, die zeer aan *A. arvalis* verwant of eene varieteit van deze is, en die vooral in Noord- en Middel-Duitschland wordt aangetroffen.

dolgers der veldmuizen de hand boven het hoofd houden: den egel, de uil, den buizerd, de kraai en vooral den wezel. Deze in menigerlei opzicht zeer belasterde dieren voeden zich voor een groot deel van muizen en men heeft menigmaal waargenomen, dat een wezeltje met een muis in den bek naar zijn nest ijde om het aan zijne familie voor te zetten. Zeker berokkenen zij ook nu en dan den jager eenige schade. Maar hoe oneindig gering is die schade, vergeleken bij het groote voordeel, dat zij aan den landbouw ten goede doen komen. Zij zijn de beste vrienden van den landbouwer en moesten door dezen niet ondankbaar belasterd, vervolgd en uitgeroeid worden.

Uit de waarneming van zoo vele voorbeelden van zelf-verdelging der veldmuizen, kan men overigens het geruststellende gevolg afleiden, dat geen muizenplaag lang duurt, omdat de dieren elkander verslinden, wanneer in den winter de honger hen daartoe dwingt.

Tot dusver prof. dr. AUGUST VOGEL te München. Het feit, dat de veldmuizen bij gebrek aan ander voedsel elkander verslinden, was trouwens lang bekend. Zoo zegt o. a. BUFFON: »Dans certaines années les campagnols paraissent en si grand nombre, qu'ils détruiraient tout s'ils subsistaient longtemps; mais ils se détruisent eux-mêmes et se mangent dans les temps de disette: ils servent d'ailleurs de pâture aux mulots, et de gibier ordinaire au renard, au chat sauvage, à la marte et aux belettes.» — Algemeen bekend is het echter niet, en het is daarom misschien niet overbodig er nog eens de aandacht op te vestigen.

D. I.